

PERSONALITI DALAM KEHIDUPAN

*Kesejagatan, Keunikan dan
Kedinamikan*

KHAIRUL ANWAR @ JOHARI MASTOR

M.A. in Education & Human Development (George Washington),
Diploma Pengajian Islam (UKM), Ed.D (New South Wales)

*Dipersembahkan sebagai Syarahan Perdana jawatan Profesor
Universiti Kebangsaan Malaysia, pada 6 Disember 2024 (Jumaat) di
Bilik Senat, Canselor, Universiti Kebangsaan Malaysia*

PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA

BANGI • 2024

www.ukm.my/penerbit

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2024
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh/ *Published in Malaysia by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA
www.ukm.my/penerbit
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota/ *is a member of the*
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA/
MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL
PERSATUAN PENERBIT BUKU MALAYSIA/
MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION
No. Ahli/ *Membership No.* 198302

Atur huruf oleh/ *Typeset by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Dicetak di Malaysia oleh/ *Printed in Malaysia by*
PEWARIS GEMILANG SDN. BHD
No. 27G, Jalan Putra 8, Taman Kajang Putra,
43000 Kajang, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA.

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan
Perpustakaan Negara Malaysia
Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia
ISBN 978-629-486-120-6

Isi Kandungan

Abstrak ... 7

Abstract ... 9

Pengenalan ... 11

Konsep dan Takrif Personaliti ... 13

Sifat Personaliti lwn Personaliti ... 16

Persoalan Asas dalam Personaliti ... 18

Sejarah Bidang Personaliti sebagai Satu Disiplin Ilmu ... 19

Perkembangan Bidang Psikologi Personaliti di Malaysia ... 23

Pendekatan Mengkaji Personaliti ... 26

Konsep Kesejagatan (Universaliti) Personaliti ... 28

Sejarah Penerokaan Kesejagatan Sifat Personaliti ... 29

Model 5 Faktor sebagai Satu Model Universal Sifat Personaliti ... 32

NEO-PIR - Alat Pengukuran Model 5 Faktor ... 38

Kaedah Pendekatan 'Imposed-Etic' ... 39

Kajian Model 5 Faktor dalam Masyarakat Malaysia

- Satu Ujian Kesejagatan ... 40

Projek PPOC dan APPOC - Projek Mega bagi Pengujian Keuniversalan

Model 5 Faktor ... 47

Isu-isu dalam Kesejagatan atas Keterbatasan Model 5 Faktor ... 54

Konsep Keunikan dalam Personaliti ... 57

Keunikan Personaliti Orang Malaysia ... 59

Kaedah Leksikal sebagai Pendekatan Emik ... 61

Kajian Leksikal Terdahulu ... 62

Kajian Leksikal dalam Bahasa Melayu ... 65

Langkah-Langkah dalam Pendekatan Leksikal ... 67

Analisis Faktor Struktur Emik ... 71

Keunikan Personaliti Masyarakat Malaysia ... 78

Cadangan Kajian Lanjutan Keunikan Personaliti

Orang Malaysia ... 79

Aspek Kedinamikan Personaliti Manusia ... 80

Sumber Perubahan Personaliti ... 82

Proses Perubahan Personaliti ... 84

6 / Personaliti dalam Kehidupan: Kesejagatan, Keunikan dan Kedinamikan

Cabaran dan Kekompleksan Penyelidikan Kedinamikan Personaliti ... 87

Mengintegrasikan Kajian Psikologi Personaliti dalam Islam ... 91

Perjalanan yang Belum Selesai ... 94

Kesimpulan ... 97

Penghargaan ... 98

Rujukan ... 101

Indeks ... 113

Biodata ... 115

Lampiran ... 119

Personaliti dalam Kehidupan: Kesejagatan, Keunikan dan Kedinamikan

Abstrak

Memahami dan menyelidiki personaliti atau keperibadian manusia merupakan satu penerokaan yang mencabar disebabkan kekompleksan sifat keperibadian itu sendiri. Personaliti merupakan salah satu aspek perbezaan individu dalam kehidupan yang telah banyak dikaji. Terdapat tiga sifat fundamental sifat personaliti yang dikenalpasti: kesejagatan, keunikan dan kedinamikan. Kesejagatan merujuk kepada struktur, dimensi dan kandungan asas personaliti yang identikal dan dimiliki bersama oleh semua manusia. Keunikan pula merujuk kepada struktur asas, dimensi dan kandungan personaliti yang unik, khusus dan tersendiri yang wujud dalam diri individu atau masyarakat. Kedinamikan merujuk kepada tabii personaliti yang boleh berubah, 'hidup' dan mempunyai peranan kefungsi seperti saling berinteraksi, mempengaruhi atau dipengaruhi dan dinamik dalam kehidupan manusia. Dalam bidang psikologi personaliti, penyelidikan yang paling dasar ialah mengenal pasti struktur, dimensi dan kandungan sifat personaliti yang menjadi kerangka asas psikologi manusia. Dua pendekatan yang lazim digunakan dalam penyelidikan fundamental ini ialah pendekatan etik (import) dan emik (indigenous). Pendekatan etik menggunakan kerangka konsep keperibadian manusia yang diimport dan disandarkan daripada kajian-kajian di Barat yang telah melahirkan Model 5 Faktor yang dianggap sejagat. Namun, terkini, telah banyak penyelidikan personaliti silang budaya menggunakan pendekatan etik kerap menunjukkan wujudnya ketidaksesuaian Model 5 Faktor dalam konteks budaya masyarakat tempatan khususnya dalam masyarakat Asia Timur dan Asia Tenggara, termasuk Malaysia. Justeru, pendekatan emik kini lebih banyak digunakan bagi meneroka dan memahami keunikan struktur dan dimensi serta kandungan personaliti masyarakat dalam konteks budaya tempatan. Salah satu pendekatan emik ini ialah kajian leksikal. Ia menggunakan pendekatan analisis faktor emik bagi meneroka dan menghasilkan jumlah dan kandungan faktor berbeza daripada lima faktor yang sejagat. Ia bersifat unik, dan khusus-budaya tetapi juga masih berkongsi faktor yang sejagat dalam konteks masyarakat majmuk di

Malaysia. Kajian-kajian yang penulis pernah jalankan secara individu dan berkumpulan pada peringkat kebangsaan dan antarabangsa dirujuk dan ditinjau kembali. Dengan penemuan pelbagai hasil kajian terkini, adalah benar dan terbukti bahawa personaliti manusia dilihat sebagai entiti yang dinamik, 'hidup', bukan kaku, boleh berubah malah boleh dibentuk dalam acuan yang dikehendaki. Peranan personaliti yang signifikan dalam banyak aspek kehidupan menunjukkan ciri kedinamikan personaliti melalui interaksi dengan persekitaran dalam membentuk pemikiran, sikap dan tingkah laku manusia. Penerokaan aspek kesejagatan, keunikan dan kedinamikan ini masih belum selesai dan perlu diteruskan. Dalam kerangka budaya, tradisi pemikiran dan falsafah keperibadian Islam, pemahaman yang lebih mendalam tentang sifat-sifat asas keperibadian serta fungsi, mekanisme pembinaan dan perkembangan sahsiah diharapkan akan dapat membantu manusia menghayati keperibadian yang mulia yang diredai Allah SWT.

Personality in Life: Universality, Uniqueness and Dynamicity

Abstract

Understanding and investigating human personality is a challenging exploration due to the very complex nature of personality itself. Personality is one aspect of individual differences in life that has led to many research. These studies have paved the way to the identification of three major fundamental characteristics of personality: universality, uniqueness, and dynamics. Universality refers to the basic structure, dimensions and content of personality that are identical and shared by all human beings. Uniqueness refers to the unique and distinctive personality structure, dimension and content that exist within individuals and community. Dynamism refers to the 'living', interacting, influencing or being influenced and having dynamic role of personality in human life. In the field of personality psychology, the most fundamental research is to identify the structure, dimensions and content of the personality traits that form the basic framework of human psychology. The two approaches commonly used in this fundamental research are the etic (imported) and emic (indigenous) approaches. The etic approach uses the conceptual framework of human personality derived and imported from studies in the West: the universal 5-Factor Model of Personality. However, recently, many cross-cultural studies of personality using the emic approach have consistently shown the incompatibility of the 5-Factor Model in the cultural context of local communities, especially in the East and Southeast Asian societies, including Malaysia. This incompatibility is likely related to the influence of local values and cultures that differ from the values and cultures of Western societies. Likewise, there are differences in the basic concepts of human psychology from cultural and religious perspectives. In fact, the emic (indigenous) approach is now more widely used to explore and understand the structure, dimensions and content of personality and its relation to local cultures. One of these emic approaches is lexical study. It uses an emic factor analysis approach to explore and generate a number and content of factors different from the universal five factors that are

unique, and culture-specific. It also shared factors that are universal in the context of the multicultural society in Malaysia. The authors' previous local and international collaborative studies were referred and revisited, and selected studies on the dynamics of personality in various aspects of life were reviewed. Recent studies revealed that human personality is seen as a dynamic, 'living' entity, not rigid, and can be molded. Significant roles of personality in many aspects of life indicate that personality dynamics interact with the environments to form the person's thinking, attitude and behavior. The exploration of universality, uniqueness and dynamics of personality is not completed and should be continued. Within the Islamic tradition of thinking and philosophy of personality, deeper understanding on fundamental characteristics of personality, its function, mechanism of construction and development of personality, it is hoped that it would assist human to live upon the noble personality, blessed by Allah SWT.